

Түркістан облысы деңсаулық сақтау басқармасының "Ақ-бұлак" облыстық балалар оналту орталығы» шаруашылық жүргізу күкігіндегі мемлекеттік коммуналдық қәсіпорны

ХАТТАМАСЫ № 2024/1

«07» наурыз 2024 жыл

Карағашты ауылы.

Түркістан облысы деңсаулық сақтау басқармасының "Ақ-бұлак" облыстық балалар оналту орталығы» шаруашылық жүргізу күкігіндегі мемлекеттік коммуналдық қәсіпорнының мәжіліс залында: "Сыбайлас жемқорлық карсы іс-қимыл туралы заннама талаптарын сақтау мәселелері" бойынша кезектен тыс жиналыс өткізілді.

"Ақ-бұлак" облыстық балалар оналту орталығының бөлім менгерушісі Б.Камытбекова төрайымдық етіп, барлық әкімшілік болімі, бөлім менгерушілері, дәрігерлермен және ага мед. бике мен мейірбикелер катысып акпараттық-түсіндіру шараларын өткізді.

КҮН ТӘРТІБІ:

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және алдын алу мәселесі бойынша»

Тақырыбы: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы КР Заңы (2015 жылғы 18 қарашадагы №410-В КРЗ), Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі (Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-В КРЗ) және Әкімшілік күкік бұзушылық туралы КР-ның Кодексі (2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-В КРЗ).

"Ақ-бұлак" облыстық балалар оналту орталығының зангері кеңесші А.С.Сургалиева өз сөзінде: Сыбайлас жемқорлықпен күресу еліміздің бүгінгі күнгі күрделі мәселелерінің бірі болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасірет болып табылатын ол саяси даму түрғысынан бір-біріне үқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қайсын болмасын да катты аланырататыны айқын. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегияның негізгі мәселе мәселелерінің бірі – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің қоғамда Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін күндылықтар жүйесін сақтау және нығайту бойынша өз құзыреті шегінде жүзеге асыратын қызметі» деп түсіндірледі. Яғни, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет – бұл адамның саналы және адамгершілікпен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы түрү қабілеті. Тұлғаның қоғам қауіпсіздігіне және игілігіне Сыбайлас жемқорлықтың зияны туралы білімін қамтитын қасиеті. Ол индивидтің жайғана Сыбайлас жемқорлықты төзбеуіғана емес, сонымен қатар оны жоюға, онымен күресуге талпынуы болып табылады.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылуада. Әсіресе, халық паракорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сыбайлас жемқорлықпен күресті жеке карау мүмкін емес. Сондықтан, кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет. Сондықтан Сыбайлас

жемқорлықпен куресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы және адамгершілік міндеті деп білу керек.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заның 1-бабының 5-тартмақшасына сәйкес мұдделер қақтығысы – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауга үәкілеттік берілген адамдардың, оларға тенестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауда және (немесе) тиісінше орындауда алып келуі мүмкін.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заның 1-бабының 6-тартмақшасына сәйкес сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауга үәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауга үәкілеттік берілген адамдарға тенестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында зансыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды парага сатып алу;

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заның 8-бабына сәйкес Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау (ішкі және сыртқы) – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауга ықпал ететін себептер мен жагдайларды анықтау және зерделеу. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдауды сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілетті орган Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігімен келісу бойынша айқындастын тәртіппен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілетті орган мынадай бағыттар:

1) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметін қозғайтын құқықтық және өзге де актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің ұйымдық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бойынша жүзеге асырады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілетті орган сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізуге сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзге де субъектілерінің мамандарын және (немесе) сарапшыларын тартуға құқылы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша мемлекеттік органдар, ұйымдар және квазимемлекеттік сектор субъектілері сыбайлас жемқорлықтың туындау себептері мен жагдайларын жою жөнінде шаралар қабылдайды.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік Қылмыстық Кодексте және Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексте көзделген.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтауды, жолын кесуді, ашуды, тергеп-тексеруді және алдын алуды және оларды жасауга кінәлі адамдарды жауапқа тартуды өзі күзыреті шегінде прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер, әскери полиция органдары, экономикалық тергеп-тексеру қызметі, Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті жүзеге асырады.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі аныкталған жағдайда азаматтар 1424 тегін call-орталығына қонырау шалып, мемлекетке хабарлай алады. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаган немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылға өзгеше түрде жәрдем көрсететін адам мемлекет корғауында болады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылға жәрдем көрсететін адам туралы ақпарат мемлекеттік құпия болып табылады және занда белгілентен тәртіппен ұсынылады. Көрсетілген ақпаратты жария ету занда белгіленген жауаптылыққа әкеп согады.

Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы деп біле отырып, әрбір казакстанның, әрбір отбасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес – бүкіл қоғамның ісі екенін түсіну керек.

"Ақ-бұлақ" облыстық балалар оналту орталығының бөлім менгерушісі бүтінгі жиналысымыздың маңызды тақырыбының бірі «Сыбайлас жемқорлықпен күрес» Сыбайлас жемқорлықпен күресу Қазақстанның бүтінгі күнгі күрделі мәселесі болып отырғандығын айттып етті.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылып келеді. Соның ішінде, халық парапорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан кез-келген ортада пара беру мен пара алушын жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз керек. Парапорлық мемлекеттік органдардың тиісті қызмет атқаруына кері өсерін тигізіп, беделіне абырайсыздық ұялатады, занды қагидаларды теріске шыгарып, азаматтардың конституциялық құқықтары мен занды мұдделерінің бұзылуына түрткі болады. Қазіргі таңда қоғамымызға қауір төндіріп, орасан кесел келтіретін осынау келенсіз әлеуметтік құбылысқа қарсы шаралар қатаң колға алынып жатыр. Қоғаммен бірге өркендер, етек жайып, етene сіңісп келе жатқан бұл кеселдің теренниен құлаш жаймауына өз үлесімізді қосу және оған тосқауыл болу-біздің басты міндетіміз деп сезін аяқтады.

Жоғарыдағы аталғандардың негізінде көртындылай келе барлық әкімшілік бөлім қызметкерлері, бөлім менгерушілері, дәрігерлер және аға мед. бикелермен мейірбикелер тікелей жауапкершілігімен Қазақстан Республикасының 2015 жылғы жылғы 18 карашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – кимыл туралы» №410-V заңын басшылыққа ала отырып, басқарып отырған мекеменің жалпы жүйесінде өз құзыреті шегінде талантарын орындаپ сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізіге міндетті. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік Қылмыстық Кодексте және «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» кодексте көзделгендігі туралы екенін айттып, тансытырылды.

Баяндамашыға сұралтар беріліп, оның барлығына да толық жауап кайтарылды.

Мәжілістің төрайымы:

Б.Камытбекова

Хатшы: заңгер кеңесші

А.С.Сугралиева